

Gondolatok a felnőttnevelésről

— visszatekintés egy fél évvel ezelőtt ballagott évfolyamra —

● Sokan vitatják, hogy a felsőoktatásban már vajmi kevés eredménye lehet a kifejezett „nevelőmunkának”. Ezt az elvet már hivatalból is meg kell cáfolnom, de az Olvasó számára inkább adatokkal, illetve konkrétumokkal kívánom érvelésemet alátámasztani.

● A SZOTE Gyógyszerésztudományi Karán több mint 2 évtizede szervezett módon — tehát évfolyamfőnökök és csoportpatrónusok segítségével — igyekszünk a hozzánk került fiatalokból szocialista szakembert nevelni. Az évfolyam-, vagy „osztályfőnök”, valamint csoportpatrónusok dékáni megbízatása nem fiktív funkciók ellátását jelentik, hanem a Kari Tanács által is elfogadott Komplex Nevelési Tervben leírtak alapján való kapcsolatteremtést főleg az órárendi elfoglaltságon kívül.

● Nem óhajtom itt részletezni ennek fejezeit, de hisszük és valljuk, hogy minden terv csak annyit ér, amennyit meg is valósítanak belőle. Nos ez kari relációban feltétlenül pozitív kicsengésű, mert a nevelőmunkába fektetett sok energiát, és ennek kézzelfogható eredményeit karunk állami és pártvezetősége, valamint a kari tanács ismételt megállapította. A nevelési bizottság munkájának hatékonysága sem az ülések számával értékelhető, mégis szükség van a rendszeres találkozásra, hogy az információcserét megfelelő szinten biztosítsuk. Példának okáért minden oktatási év végén, így idén májusban is a búcsúzó évfolyam osztályfőnöke, ezúttal dr. Stájer Gézáné dr. Szabó A. Enikő egyetemi adjunktus számolt be az idén ballagott 82 gyógyszerész-hallgatóval kapcsolatos nevelőmunka eredményeiről, és problémáiról, amely ülésen megjelent a kar dékánja is.

Nevelő hatásúnak tartjuk azt az adminisztratívnak tűnő tevékenységet is, hogy a hallgatóinkat a képzés során két ízben szövegesen is jellemezzük, minősítjük, amelyeket minden hallgatóval egyenként ismertetünk és velük kiértékelünk. A nevelőknek ugyanis látni kell, hogy a 18–23 éves fiataloknak milyen problémájukhoz kell segítséget nyújtani és érzékelni kell azt is, hogy az egyetemi évek alatt mennyit fejlődtek és milyen sokrétű változáson mentek keresztül.

● Érdekesen alakult az évfolyam létszáma, hiszen 110 fő indult az I. év első félévében, melyből mintegy 30% morzsolódott le! Ez részben rossz, de a szakma szempontjából feltétlenül hasznos! Mindenestre utal a karon folyó oktató munka minőségi színvonalára és a magas mércére — amilyen az oktatók nagyon helyesen nem változtattak —, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy az utóbbi években kevesebb a felvételre jelentkező fiatal és így kisebb a válogatási lehetőség.

● A nevelő munka középpontjában természetesen a tanulás segítése, a tanulmányi eredmények javítása áll. A nevelői hálózat minden eszközzel küzdött és küzd az „egszizmus” ellen, hiszen nem fogadható el egy kiváló, vagy jó képességű fiataaltól, hogy megelégedjen a félenergiával megszerzett elégséges vizsgajeggyel. Feltétlenül dicséretesnek tartjuk, hogy minden évben, így az idén ballagott évfolyamban is, a KISZ-vezetők vizsgátlaga valamennyi félévben meghaladta — kb. fél jeggyel — az évfolyam átlagot! A személyes példamutatás nevelő hatása elsődrendű tényező.

● A osztályfőnök és a négy csoportpatrónus külön figyelmet fordítottak arra, hogy az óralátogatás jelentőségét megértse, a hallgatók és a halasztott vizsgák száma is csökkenjen, azaz csak indokolt esetben maradjanak távol a vizsgákról. A kiemelkedő tudású és szorgalmú fiatalokat viszont a TDK-ba irányították, így a IV. évfolyamról 15 hallgató eredményes diákköri tevékenységét jelzi, hogy közülük 6 fő az Országos TDK Konferencián is előadhata a kutatási eredményeit.

● Az ideológiai és politikai nevelőmunka elengedhetetlen a szocialista szakemberképzésben. A nevezett évfolyamon 8 MSZMP-tag volt, akik motorjai voltak a különböző vitaforumoknak, politikai félórának, az Ifjúsági Parlament előkészítésének. A „Porradalmi Ifjúsági Napok” keretében az évfolyam egy szegedi veteránnal találkozót szervezett, meghívták továbbá dr. Lehoczky Pált, a SZOTE KISZ-bizottságának akkori titkárát, hogy tartson beszámolót a KISZ X. Kongresszusáról; felkérték Perényi István újságíró, aki külpolitikai kérdésekről tájékoztatta az évfolyamot, valamint dr. Palovits Gyuláné gyógyszerárvezetőt, az Eszperantó Szövetség vezetőségi tagját, aki szakmapolitikai előadást tartott „A gyógyszerészek helyzete és helye az értelmiségiek között” címmel.

● Az évfolyamon 9 külföldi hallgató is tanult, és az egyéb szempontból is heterogén összetételű társaság a négy év alatt kollektív szellemű közösséggé kovácsolódott össze. A KISZ és a nevelői hálózat eredményes együttműködését jelzi az is, hogy a kar életében első ízben jelentették meg a fiatalok ízléses összeállításban, a SZOTE végzős gyógyszerészhallgatóinak évkönyvét, a „Recipe libri”-t.

● A kultúrmunkában is voltak említésre méltó események és eredmények, például szakmai könyvnap, gyógyszerészet-történeti vetélkedő, könyvgyűjtő akció a Siketek Intézetére; mesedélutánok a Gyermek-klinikán; látogatás a Tanárképző Főiskola keramikai műhelyében stb.

● Amennyiben ehhez még hozzávesszük azokat a kollégiumokban rendezett kulturális programokat, amelyeknek hallgatóink tevékeny részesei voltak, örömmel állapíthatjuk meg, hogy nem jellemző a mai generációkra a „szakbarbárság”. Igaz az is, hogy nem általánosítható egyértelműen a szabad idő hasznos, kultúrprogramokkal való kitöltése sem.

● A sportolásra általában kevés idő jut a felsőoktatásban tanuló diájkaink számára. A nevezett évfolyam igyekezett azonban a kari bajnokságok mellett a Medikus Kupán is részt venni, bekapcsolódott az „Edzett Ifjúságért” mozgalomba.

● A Kari Komplex Nevelési Tervben fontos helyet foglal el a társadalmi-közéleti tevékenységre való nevelés. Nos, az elballagott évfolyamról e téren is említhetünk több dicsérő momentumot. Például 6 fő vett részt a Kari KISZ-vezetőség munkájában, 29 hallgató volt tagja a Magyar Gyógyszerészeti Társaság Ifjúsági Szervezetének, 80 fő lépett be a Magyar Vöröskeresztbe. Részt vettek a véradó-mozgalomban, s működik a Karon a TIT-nek egy ifjúsági csoportja is, melynek IV. éves hallgató a vezetője. Középiskolákban

több ízben egészségnevelési és egészségügyi felvilágosító előadásokat tartottak.

● Szakmai-társadalmi munkát jelentős óraszámban végeztek hallgatóink a SZOTE Egyetemi Gyógyszertárában, a Kari Könyvtár rendezésében és részt vettek az Egerben, Budapesten és Szegeden tartott „Gyógyszerész Napok” rendezvényein.

● A szervezési munka általában bizonyos tapasztalatot igényel, ezért a nevelési hálózat közreműködésével a IV. évesek idén is részt vettek — az osztályfőnök vezetésével — Budapesten gyógyszergyár látogatáson, amely tanulmányút hasznos tapasztalatszerzéssel járt, valamint megrendezték a baráti vacsorával egybekötött hagyományos gyógyszerész búcsúbált, amely nemcsak hangulatos volt, hanem anyagi vonatkozásban is említésre méltónak nevezhető. Az egész évfolyam példamutató fegyverrel vett részt az őszi mezőgazdasági munkákban, 17 fő hazai és külföldi építőtáborban is dolgozott, végül többen lehetőséget kaptak arra, hogy az államvizsga előtt kötelező szakmai gyakorlatból 1 hónapot külföldön tölthessenek.

● A nevelőmunka igazi „haszna” persze legtöbbször csak évekkel az oklevél megszerzése után realizálódik, például a hivatásszereteten alapuló magas szintű szakmai munkavégzésben, vagy az etikus gyógyszerész — orvos — beteg kapcsolatteremtésében stb.

● A nevelőmunka eredményei egyrészt nem olyan egzaktak, mint például kísérletes kutatómunkáé, másrészt sokan befejezettnek tekintik egy érettségizett fiatal személyiségformálását, s talán ezért a felsőoktatásban végzett nevelőmunka erkölcsi és anyagi megbecsülése még mindig nem kap rangjához méltó elismerést.

● Az ifjúság formálása, szocialista szakemberré való nevelése a Komplex Nevelési Terv birtokában sem folyhat sematikusan. A mostani cikkben példaként említett évfolyam is 82 különböző „egyéniségből” állt, akikkel csak úgy lehetett eredményt elérni, hogy az osztályfőnök, a négy csoportpatrónus és az egész nevelői hálózat megtalálta azt a hangnemet, amely egy gyümölcsöző partnerkapcsolat megteremtéséhez szükséges. Sok éves nevelői tapasztalat birtokában nyugodtan kijelenthetem, hogy a mai fiatalság sem rosszabb, mint szüleik voltak, csak mások; és olyanok lesznek, mint amilyenén neveljük őket!

● Egy rövid cikk keretében nem lehetséges mélyrehatóan jellemezni egy nagy kollektívát, például egy kar hallgatóságának személyiségformálódását az egyetemi évek alatt. A kiragadott példával, azaz az idén elballagott gyógyszerész-évfolyam kapcsán csupán azt kívántam dokumentálni, hogy a SZOTE Gyógyszerésztudományi Karon hatékony nevelőmunka folyik és ennek szerteágazó voltát a felsorolt példák is alátámasztják. Az eredmények elérésében a dicséret egyértelműen a hallgatókat illeti, de elismerést érdemelnek a nevelőhálózat tagjai is, akik mindvégig inspirálták őket a többre, a jobbra!

DR. REGDON GÉZA docens
GYTK Nevelési Bizottság elnöke

170 éve született

170 éve született Szalay László, a reformkor kitűnő jogásza, kodifikátora, történetírója. E megkésett emlékeztést a különös véletlen teszi feltétlenül indokoltá, hogy a nagy pályatárs, Eötvös József is 1813-ban látta meg a napvilágot.

Ezzel az írással tisztelettel adózunk e két nagy érdemeket szerzett tudósnak. (A hely szükére tekintettel bocsássa meg az olvasó, ha Eötvös Józsefről külön ezúttal csak kurtán szólnunk. Mentse el a szolgálhat, hogy róla többet írtak, időről-időre méltóképp emlékeztek meg az eltelt időszakban.)

Megemlékezésünket jelentős mértékben segítette Antalffy György professzor Szalay Lászlóról írt mopográfiaja, amelynek megjelentetésével tiszteltet a formátumhoz képest túlságosan keveset emlegetett reformista jogász előtt.

A reformkor e két nagy politikusa és jutudósa vállvetve küzdött a magyar történelemnek ebben a rendkívül mozgalmas, fordulatokban bővelkedő, dicsőséges, ugyanakkor nem sokkal később végzetesen tragikussá váló időszakában.

Az 1840–48-as országgyűlések már mint az egyik ellenzéki párt szószólói hirdették véleményüket, amelyek bár nem voltak forradalmiak, sok tekintetben azonban ahhoz hasonlóak. Nézetük kialakulásához nagyban hozzájárult, hogy átvették a francia felvilágosodás néhány jelentős gondolatát, és azokat koruk Magyarországnak viszonyával elegyítve kísérelték meg a társadalmi változások lehetőségeként fölvázolni.

Felismerték a vármegyék komoly súlyát az államéletben, és tisztában voltak azok konzervativizmusával. Nem véletlen, hogy Eötvös a Falu jegyzője című regényében szokatlanul éles hangnemben mutatja be mindazokat a visszasságokat, amelyeknek a legfőbb forrása a vármegyei rendszer. Szalay találon jegyzi meg, szemléletes hasonlattal élve; hogy „Ami a velencei nobilnek neveinek az Aranykönyv, az az arisztokráciának a megveszerkezet. Az is, ez is cifrakötésű munka, amelyben bizton nyugodhatnak a választottak.”

Miközben a vármegyék autonómiaja ellen voltak szemben állva Kossuthal, aki a megyét az alkotmány szilárd bástyájának tartotta, a közigazgatás szigorú centralizálását kívánták elérni a központi hatalomhoz való tartozás által. Innen eredt pártjuk neve is.

Egyik legfontosabb célkitűzésük a felelős kormány felállítására és a képviselői parlament bevezetése volt. Reformisták lévén azonban koruk nagy társadalmi problémáit felülről indított változásokkal vélték megoldhatónak. A monarchia fenntartását szükségesnek gondolták, s azt mint a közös érdekek biztositóját ismerték el. Hangsúlyozták a törvényhozással kapcsolatban, hogy „alkotmányos nemzet létünkre” számos életviszony van, amelyet nem szükséges törvényhozással szabályozni. A törvényalkotás hatáskörébe így csupán a közügyeknek, csak egy kis része tartoznék, „a többi viszonylatban abszolutizmus alatt él a nemzet”. Véleményük szerint központosítás nélkül a kormány felelősségéről sem lehet beszélni.

Eötvös József az Uralkodó eszmék című munkájában fejtette ki legfontosabb né-

zeteit. E művében hangsúlyozta a szabadságot és az egyenlőséget, mint a kor legfontosabb kérdéseit, de ezek ellentmondásának feloldásáig nem jutott el végül is. Az alkotmányos jogok véleményük szerint csak a nemeseket illetnék, és amikor a jogegyenlőségért küzdöttek, azt csupán a polgárságra akarták kiterjeszteni. Hasonlóképp vélekedtek a népképviselétről is, amelyet a haladás alapfeltételével a renddel egyetemben nélkülözhetetlen szükségességnek tartottak. Szalay László érdeme, hogy ellene volt a klasszikus német filozófia szolgai átvételének, felismerve annak hiányosságait és néhol reakciós voltát. Kant ellenében Hegel dialektikus filozófiáját hasznosította. Kodifikációs és törvényhozói programjában nemes célokat tűzött ki. Követelte a nemesi kiváltságok, az ősiség, a robot és a dézsma eltörlését. Nem kisebb érdeme az előbbieknél, hogy az első között jelentette ki: „Nem az ország, nem a privilégiumok s a constitutio, hanem a nyelv teszi a nemzetet...”. Megfogalmazta továbbá a jogalkotásnak azokat a megszívlelendő követelményeit, amelyek időtállásuk folytán ma is feltétlenül útmutatásul szolgálhatnak. Ezek közül az egyik legfontosabb, hogy „...a törvény előadása legyen tiszta, azaz rekesztéses ki minden, mi nem egyenes kifejezése a törvényhozó akaratának, ...”. „...szabatos, azaz* kellő rövideggel minden szükséges szótak bennfoglalásával, s minden szükségtelennek a kirekesztésével adassék a tétel...”.

Szalay publicisztikai, pályafutása ifjúkori szépiroi próbálkozással kezdődött, a szépirodalom helyett érdeklődése centrumába a szakirodalom művelése került, „Themis”, majd később Budapesti Szemle címmel jogi folyóiratot indított. Az itt megjelenő dolgozatoknak köszönhetette a Magyar Tudományos Akadémiai levelező tagyságát. Irodalmi munkásságának része volt a Pesti Hírlap szerkesztése is. Kossuth visszaléte után. Így válhatott a lap a centristák szövetségévé hírtelenjében. 1837-ben tagjai sorába választotta a Kisfaludy Társaság.

Haladó nézeteit a „Publicisztikai dolgozatok”, a „Codificatio” és a „Status férjfiak és szónokok könyve” című műveiben fejtette ki. Akadémiai működése során megbízták egyebek között Werbőczy István Hármaskönyvének magyarra fordításával. Később e szakasji törvénygyűjtemény vitatott, de mindenképp meglevő tekintélyét azzal próbálta megindatni, hogy megmutatta annak a tényleges jogviszonyokat elferdítő pontjait.

Nem sokkal halála előtt írta meg a Magyar történeti emlékek, Erdély és porta, II. Rákóczi Ferenc bujdosása és az Adalékok a magyar nemzet történetéhez a XVI. században című műveit. Sajnos halála miatt nem fejezhette be a már Svájcban elkezdett Magyarország történetét feldolgozó munkáját, amely talán legnagyobb, egyben legterjedelmesebb írása.

Igy kerekedett mégis teljessé ez az életmű, és így vált egy sorban emléltetővé a többi nagyszerű kor- és pályatársával, köztük Eötvös Józseffel.

H. T.

Állandó kiállítás

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hallgatói tavalyi kezdeményezésüket folytatva november végén ismét megnyitják állandó kiállításukat.

A kéthetente cserélődő kiállítási anyagot a főiskola hallgatói adták be pályázat útján, s most ebből válogatva nyílik meg a bemutató a főiskola Tamási Áron klubjában.

A kiállított műveket kéthetente egy oktatókból, hallgatókból álló zsűri értékeli. A kiállítás megnyitásának pontos időpontját a főiskola központi épületének hirdetőtáblájára függesztik ki a szervezők.

GEST Szegeden

November 30-án és december 1-én neves vendégei Kutyák című produkcióval lesznek a JATE-klubnak, mely Michael Ghelderode Escurial című művének felgyel GEST együttes — 21 dolgozása.

A Szentesi Ifjúsági Házban mutatták be a III. Délalföldi Fotószalon és az V. Csongrád megyei Fotókiállítás anyagát. A kiállításon lapunk két fotós munkatársa szép eredményt ért el. Pataki Zoltán lakótelepi képei a Földi-jat érdemelték ki, Benyhe János pedig kiemelt díjat kapott munkájáért. (Alább Pataki Zoltán játszótér című képét közöljük.)

